

Реферат на тему: "Леся Храплива. Життя і творчість."

Леся Храплива-Щур

Леся Храплива. Життя і творчість.

Народилася Леся Храплива 1926 року у Львові, тут вона пішла до школи, а потім і до гімназії. У 1944 році вісімнадцятирічна Леся разом із батьками була змушена іммігрувати на Захід, до Канади, де вона проживає і до сьогоднішнього дня.

Рід Храпливих походив з Тернопільщини, він належав до того прошарку інтелігенції, яка жертовно працювала для народу. Її дід - Василь Храпливий, — був управителем школи у селі Лисівці Заліщицького повіту. Його дружина - Стефанія із Ганкевичів - із старого шляхецько-священницького роду. У них було 4 сини: найстарший - Іван; Роман - помер у визвольних змаганнях, як старшина галицької армії; Євген - батько Лесі і наймолодший - Зеновій, професор математики і фізики. Василь Храпливий помер, коли найменшому синові було 4 роки. Стефанія їх усіх вивела в люди.

Батько письменниці - Євген Храпливий був громадським діячем, визначним дослідником сільського господарства, багато років свого життя присвятив праці в крайовому товаристві "Сільський господар" у Львові.

Професор Іван Храпливий, народився у 1892 році, студював класичні мови: грецьку та латинську в університетах Відня та Чернівців і все життя викладав ці предмети в Коломийській гімназії. Був спокійною та опанованою людиною. Любив своє звання і виконував. При більшовизмі навчав німецької мови. Одружився з учителькою музики, Марією З Білліхів.

Окрім своїх предметів професор глибоко цікавився ще й багатьма спорідненими справами: знав багато мов, збирав та колекціонував поштові марки, знав міжнародну мову есперанто та переписувався з есперантистами в світі.

За "других совітів" був на короткий час репресований, але цього було достатньо, щоб викликати передчасну смерть, дець біля 1960 року, незабаром після виходу з тюрми

* * *

Лесі Храпливій судилося стати українською письменницею. Вона - тонкий лірик, майстер художнього слова. Грунт, на якому зростали її таланти, — це народ і вірна любов до нього. Вона має свої теми й улюблені образи, свої засоби відображення дійсності.

Патріотичне почуття - одне з найглибших людських почуттів - проймає всю творчість Лесі Щур. Покинувши у вісімнадцятирічному віці Україну, поетеса зрозуміла, що проливати сльози над недолею рідного краю це марна трата часу та сил. Тому її патріотизм набрав дійового характеру. Безмежна є любов письменниці до своєї батьківщини. Вона любить землю, духовні скарби рідного краю, не перестає детально

вивчати його минуле, поділяє життєві турботи своїх сучасників та плекає надію у щасливе майбутнє вільного народу. Митця чарують українські народні пісні, веснянки, колядки, які часто можна зустріти в її повістях, написаних для українських дітей, та молоді в діаспорі. Та над усе вона любить свій народ. Вже в ранній творчості поетеса-патріотка висловлює мрію про свободу рідного краю:

Хай темряви сила

Перед блиском твоєї краси:

Бо ти грішних від муки звільнила,

Так і праведних з пекла спаси!

Поезія Лесі Храпливої звучить як голос нічим і ніким нескореного рідного краю, як голос народу, який прагне духовного і соціального відродження. Її поезія – яскравий приклад тези про єдність форми та змісту. Ця форма – проста і витончена, а зміст прозорий, глибокий, незавуальований і не блукаючий, поетеса пише про те, що думає, і що її болить, і пише так, як думає. Та це цілком природні речі. Природні, та на жаль, тільки для світу, який звично називається вільним. Вона прекрасно розуміє, що марно затискати думку у підтекст з надією, що знайдеться кмітливий читач, котрий наважиться відчитати її між рядками.

Збірка "Далеким і близьким" — перша критика поетеси, як вийшла друком на батьківській землі. І те, що Леся Храплива завжди була і залишається українською письменницею підтверджують рядки, в яких вона з ніжністю і безмірною любов'ю пише про рідну землю: озера та ріки Західної України, чудові Карпати, вкриті зеленим мохом лісів та полян; про ледь чутну гру вітерця з ніжно-блакитними хвильками води і його розмову з неспокійними листочками. У Лесі Храпливої – Щур "там" — це завжди рідна знедолена Батьківщина та її з ні чим не зрівняна природа:

Тиху прозолоть вдумчева осінь

На чужі поклала дерева,

Ти ввижаєшся мені як досі:

Кожну мить однаково нова.

Чарівність і багатство української природи часто виступає контрастом до злиденного людського існування, вони ще більше відтінюють недолю трудящих.

Патріотизм Лесі Храпливої має класовий характер та проявляється в любові і відданості трудівникам, борцям за незалежність України:

Може в інші країни та дні

Спрямувала б я вірші вітрила,

Якби ви не боліли мені,

Того болю я так не любила...

Де б не була письменниця, вона серцем і думкою завжди з Україною, страждає і мучиться з її народом. Ця любов є глибоким інтимним почуттям і влилася в такий строфі:

Хай торкнуться вільні мої руки

Мозолів закутих рук твоїх...

Ніч причина від твоєї муки,

А мовчати – перед Богом гріх! — ці рядки з вірша, поміщеного в розділі "Братові за ґратами".

Леся Щур пише вільно, як дихає. Очі поетеси-інтернаціоналістки не раз бачили скрізь лихо і насилля, повнилися слізьми від горя свого та інших народів. І часто ці сльози лилися від безсилля всьому цьому чимось зарадити. Прагнення до дії, до боротьби за свободу слова – один з провідних мотивів патріотичної поезії Храпливої. У цій ліриці злилися особисті болі й настрої з горем народу. Вся творчість письменниці, — яскраве свідчення титанічного духу Лесі Євгенівни, вона забувала про власний біль для українського народу, готова виконувати найважчу працю. Її поезія пройнята оптимізмом:

Золотий, кладуся вам під ноги,

Б'юся в ніч осінню об вікно,

Щоб не заросли ті дороги,

Ті роковані, що ждуть давно.

Духовний світ письменниці – глибокий, неосяжний, прекрасний. Він своєрідно розкривається і в її життєстверджуючій інтимній ліриці. Найбільше вона пише тоді, коли на серці в неї "негода". Складні внутрішні переживання, свій смуток і надії, в хвили розпачу і твердої віри в життя вона відтвори у віршах, повістях та багатьох інших своїх працях. У ліриці передаються почуття в їх боротьбі, зміні й розвитку. Слухові та зорові образи відтворюючи дію, передають багатогранне й оптимістичне сприйняття митцем навколишнього світу. В цій збірці влучними порівняннями, епітетами та метафорами передається процес народження поезії та радисть від неї. Життєстверджуючу лірику великої поетеси наснажують такі цілющі джерела: незломна віра в народ і його світле майбутнє та безмірно палка любов до Вітчизни. Ця лірика пройнята перемогою життєдайних сил: світла над темрявою, добра над злом:

Підносимо голос, щоб світ нас послухав,

Зірвем залізні заслони слова:

Ніхто не замкне в ізоляторі Духа,

В концтаборі слова; хоч би і Москва!

Усі роздуми про роль художнього слова і суспільного призначення поета поєднанні в її творчості з думами про народ, його соціальне і національне відродження. Обставини життя письменниці склалися так, що її поетичне слово – єдина зброя в далекій Канаді. Глибоке відчуття свого обв'язку перед українською нацією спонукає письменницю все життя гартувати і вдосконалювати своє слово у літературному світі, хоч це їй дається не легко, але все-таки вдається:

Те слово ти колись садив

На буднім чорному граніті,

А вже без сонця, без води

Почали брості зеленіти...